

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Planului de acțiune al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru anul 2019

Perioada de consultare publică pe marginea Planului de acțiuni al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) pentru anul 2019, publicat pe pagina de internet a ANCOM la data de 7 decembrie 2018, s-a încheiat la data de 7 ianuarie 2019.

Observațiile și propunerile primite de către ANCOM în cursul perioadei de consultare sunt următoarele:

I. PROPUNERI DE COMPLETARE CU ACȚIUNI NOI A PLANULUI DE ACȚIUNI ANCOM PENTRU 2019

1. Doi respondenți propun introducerea, la secțiunea Implementarea Legii 159/2016, a unei acțiuni privind calcularea și publicarea tarifelor orientative pentru accesul la infrastructura operatorilor de rețea, cu termen trimestrul II 2019.

Propunerea este argumentată astfel:

ANCOM are obligația, conform art.23 din Legea nr. 159/2016, de a stabili și de a publica, pentru anumite tipuri de infrastructură fizică, tarifele orientative pentru accesul la operatorii de rețea. Din iulie 2016 și până la acest moment ANCOM nu a publicat aceste tarife, existând astfel situații în care tarifele solicitate de operatorii de infrastructură sunt extrem de mari și reprezintă un impediment major în extinderea rețelei.

Opinia ANCOM:

Urmare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, ANCOM a suspendat de-facto contractarea de servicii de consultanță necesară în sprijinul realizării unor proiecte incluse în planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2018, până la soluționarea măsurilor dispuse. În această categorie sunt incluse și serviciile de consultanță privind dezvoltarea unor modele de cost pentru stabilirea tarifelor orientative, pentru accesul la anumite tipuri de infrastructură fizică deținute de operatorii de rețea.

Astfel, ANCOM a notificat industria cu privire la faptul că a fost suspendată achiziția de servicii de consultanță suport pentru decizii de reglementare până la soluționarea măsurilor dispuse. Pentru finalizarea cu succes și la standarde de calitate a proiectului de stabilire a tarifelor orientative pentru accesul la infrastructura operatorilor de rețea (îndeosebi cei menționați de respondenți) este necesară expertiză economică în domeniile de activitate ale respectivilor operatori de rețea, expertiză de care ANCOM nu dispune. În momentul în care vor fi identificate soluții pentru demararea acestor proiecte, ANCOM va include în planul de acțiuni stabilirea tarifelor orientative pentru accesul la infrastructura operatorilor de rețea.

2. Un respondent propune o acțiune de reglementare a interconectării IP (peering).

Propunerea este argumentată astfel:

Unii operatori folosesc faptul că au milioane de abonați pentru a-și crea un avantaj competitiv, similar cu fostele "wallen gardens", întâlnite în trecut în cazul rețelelor de telefonie mobilă. Aceasta este o barieră la intrarea pe piață a unor noi operatori, o abatere de la un mediu concurențial corect.

Comunicarea IP între clienții aceluiași furnizor este foarte ieftină și rapidă, dar ar putea fi costisitoare și lentă chiar și cu vecinul de peste drum, dacă acesta este deservit de un alt furnizor de servicii Internet (ISP).

Unii ISP refuză interconectarea IP locală (IP peerings), forțând traficul IP de interconectare să străbată suplimentar mii de kilometri și să traverseze rețelele unor terți (similar cu "tromboning"-ul observat în trecut în cazul rețelelor de voce), deși sunt la îndemână soluții tehnice foarte ieftine de interconectare IP (mult mai ieftine decât soluția SS7 în cazul serviciilor de voce).

Opinia ANCOM:

Autoritatea menționează că impunerea de obligații pe piața serviciilor de peering IP se poate face doar în urma realizării unei analize de piață. Identificarea și analizarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice din România susceptibile de reglementare *ex ante* se realizează în conformitate cu dispozițiile capitolului VII secțiunea 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 92 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, ANCOM are datoria să țină seama de Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU1, respectiv de Instrucțiunile Comisiei Europene 2002/C 165/032.

Potrivit dispozițiilor art. 92 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, ANCOM poate identifica și alte piețe relevante decât cele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări *ex ante*, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (denumită în continuare Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU), dar intervenția reglementatorului pe o asemenea piață (diferită de cele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU, cu privire la care analiza prealabilă a fost realizată de Comisia Europeană) nu se poate realiza decât atunci când există indicii puternice că piața respectivă, în ansamblul ei, este caracterizată de probleme concurențiale suficient de grave, iar intervenția reglementatorului ar aduce beneficii certe (care ar depăși costurile intervenției) pentru piața respectivă și pentru utilizatorii finali.

Astfel, pe lângă aplicarea criteriilor de substituibilitate, care să identifice serviciile incluse în piața relevantă a produsului, trebuie dovedită îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei criterii:

1. prezența unor bariere ridicate și netranzitorii (de natură structurală sau legală) la intrarea pe piață;
2. absența caracteristicilor pieței relevante analizate care să indice evoluția acesteia către concurență efectivă;
3. aplicarea în mod exclusiv a legislației concurenței nu este suficientă pentru remedierea problemelor concurențiale.

Ulterior eventualei identificări a pieței relevante a serviciilor respective, este necesar ca ANCOM să analizeze situația concurențială de pe această piață. Astfel, numai în cazul în care din

¹ privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări *ex ante*, în conformitate cu Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140/CE.

² pentru efectuarea analizelor de piață și determinarea puterii semnificative pe piață în conformitate cu cadrul de reglementare comunitar pentru rețele și servicii de comunicații electronice.

analiza situației concurențiale de pe respectiva piață relevantă ar rezulta că un furnizor are putere semnificativă, ANCOM, în funcție de problemele concurențiale identificate, ar putea, astfel cum dispune art. 105 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, să impună cel puțin una dintre obligațiile prevăzute la art. 106-110 din același act normativ.

Piața corespunzătoare serviciilor de peering IP nu se regăsește printre piețele incluse în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU.

În mod practic, ANCOM urmărește impunerea unui minim de măsuri de reglementare, în măsura în care sunt necesare pentru a preveni abuzurile de poziție dominantă. Acolo unde forțele pieței aplică deja, într-o anumită măsură, constrângeri asupra comportamentului operatorilor, intervenția ANCOM trebuie să fie mai redusă, asigurând numai completarea efectului acestor forțe, în scopul prevenirii abuzurilor de poziție dominantă. În acest sens, în măsura în care sunt aduse în vedere Autorității dovezi concrete și specifice cu privire la anumite comportamente ale furnizorilor de servicii de comunicații electronice care pot reprezenta indicii cu privire la potențiale abuzuri de poziție dominantă, însoțite de argumentații temeinice, de natură a justifica o abordare *ex ante* a reglementării pe piețele corespunzătoare respectivelor servicii de comunicații electronice, ANCOM poate considera justificată introducerea de noi analize de piață în proiectul planului de acțiuni.

Pe de altă parte, în procesul de revizuire a piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice, ANCOM își stabilește prioritățile și își alocă resursele disponibile în vederea realizării, în primul rând, a obiectivelor trasate de cadrul de reglementare european în domeniu. Având în vedere că prin Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU au fost identificate anumite piețe relevante ca fiind susceptibile de reglementare *ex ante*, ANCOM este nevoită să aloce resursele disponibile analizării cu prioritate a piețelor relevante identificate.

Referitor la cazurile similare înregistrate în celelalte state membre în ceea ce privește serviciile de peering IP, Autoritatea amintește cazul Poloniei (Case PL/2009/1019 și Case PL/2009/1020), care a încercat fără succes definirea unor piețe de peering IP, respectiv tranzit IP, identificarea Telekomunikacja Polska (TP) ca având putere semnificativă pe piețele respective și impunerea de obligații în sarcina acesteia. Față de intenția autorității de reglementare din Polonia (Urząd Komunikacji Elektronicznej - UKE), Comisia Europeană a avut inițial îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea măsurilor propuse cu legislația Uniunii Europene, iar ulterior a obligat UKE să retragă măsurile propuse, considerând că aceasta nu a furnizat destule argumente, atât în ceea ce privește existența a două piețe separate pentru peering IP și tranzit IP, cât și în ceea ce privește faptul că TP ar avea putere semnificativă pe piețele respective.

Fără a intra într-o analiză amănunțită a posibilității identificării unei astfel de piețe, ținând cont și de cazul prezentat mai sus, ANCOM nu consideră oportună alocarea unor resurse în vederea realizării proiectului propus de respondent în anul 2019.

De altfel, inclusiv în raportul OAREC BoR (17) 111³ referitor la practicile de interconectare IP în contextul neutralității internetului este specificat că autoritățile naționale de reglementare trebuie să aibă o abordare prudentă atunci când analizează oportunitatea intervenției de reglementare pe o astfel de piață.

3. Un respondent propune o acțiune de revizuire a tarifelor serviciilor de terminare la puncte mobile a apelurilor, cu termen cel târziu trimestrul II 2019.

Propunerea este argumentată astfel:

Prin Decizia C (2017) 8628, Comisia Europeană a îndemnat „ANCOM să înceapă revizuirea modelului său de cost, astfel încât tarifele tranzitorii (care vor fi în curând adoptate) să poată fi înlocuite cu noi tarife eficiente din punctul de vedere al costurilor, în cel mai scurt timp posibil”.

În plus, în conformitate cu Decizia C(2018) 1981 din data de 26 martie 2018 se arată că

³ disponibil la adresa:

https://bereg.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/bereg/public_consultations/7092-draft-bereg-report-on-ip-interconnection-practices-in-the-context-of-net-neutrality

ANCOM a informat Comisia Europeană că în „2018 va începe să elaboreze noul model BU-LRIC pur, care va ține seama de introducerea tehnologiei 4G/LTE”.

În mai 2018, acțiunea privind stabilirea MTR pe baza unui model de cost a fost eliminată din planul de acțiuni ANCOM pentru anul 2018, reprezentanții ANCOM precizând că autoritatea este „obligată să suspende, până la o clarificare juridică, toate proiectele care implică achiziția serviciilor de consultanță externă”, context în care vor fi eliminate din Planul de acțiuni pentru anul 2018 toate proiectele care implicau achiziționarea de consultanță, inclusiv stabilirea MTR pe baza unui model de cost.

Opinia ANCOM:

La începutul anului 2018 a fost finalizată analiza de piață a serviciilor de terminare la puncte mobile, iar în martie 2018 ANCOM a decis, după parcurgerea etapelor de consultare publică națională și europeană, **reducerea tarifelor de terminare la puncte mobile de la 0,96 eurocenți/minut la 0,84 eurocenți/minut începând cu 1 mai 2018**. Valoarea fost stabilită pe bază de **benchmark european, reprezentând media tarifelor de terminare europene stabilite pe baza unor modele de calculație a costurilor LRIC pur, dezvoltate cu respectarea metodologiei armonizate la nivel european** reglementată prin Recomandarea 2009/396/CE privind tarifele de terminare.

Urmare a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, ANCOM a **suspendat de-facto contractarea de servicii de consultanță necesară în sprijinul realizării unor proiecte incluse în planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2018, până la soluționarea măsurilor dispuse**. În această categorie sunt incluse și serviciile de consultanță privind dezvoltarea unui nou model pentru calculația costurilor serviciilor de terminare la puncte mobile a apelurilor.

Astfel, în luna iunie 2018 ANCOM a notificat atât industria, cât și Comisia Europeană, cu privire la faptul că a fost suspendată achiziția de servicii de consultanță suport pentru decizii de reglementare până la soluționarea măsurilor dispuse. Concret, ANCOM a informat părțile interesate (industria și Comisia Europeană) cu privire la faptul că, datorită condițiilor exogene menționate anterior nu va putea emite o nouă decizie privind tarifele de terminare pe baza unui nou model de calculație a costurilor LRIC pur în termenul asumat în cea mai recentă analiză de piață.

Pe de altă parte, la data de 20 decembrie 2018 au intrat în vigoare prevederile Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice. Art. 75 al actului normativ prevede **instituirea unor tarife maxime unice de terminare la puncte mobile, respectiv la puncte fixe, la nivelul Uniunii Europene începând cu 31 decembrie 2020**. Pentru stabilirea acestor tarife unice, Comisia Europeană va avea în vedere **media ponderată a costurilor eficiente înregistrate în statele membre**.

În acest context, Comisia Europeană, cu sprijinul consultantului său AXON Partners, derulează în prezent două **proiecte privind evaluarea costurilor serviciilor de terminare la puncte mobile, respectiv la puncte fixe la nivelul statelor membre**; rezultatele acestor proiecte vor fi utilizate pentru stabilirea tarifului unic de terminare (la puncte fixe, respective la puncte mobile) prevăzut prin noul Cod al Comunicațiilor.

Pentru tariful unic de terminare la puncte mobile, consultantul Comisiei dezvoltă câte un **model de cost specific fiecărui stat membru** pentru evaluarea tarifelor de terminare naționale, pe baza metodologiei unitare prevăzută de Recomandarea UE privind tarifele de terminare. Modelele sunt dezvoltate pe baza datelor naționale furnizate de fiecare autoritate de reglementare, date colectate de la operatorii naționali. Proiectul a demarat în luna martie 2018, iar ANCOM a transmis Comisiei Europene date extinse privind rețelele mobile (date colectate de la operatorii naționali, precum și date statistice și date privind utilizarea spectrului, deținute de ANCOM). O primă rundă de consultări pe marginea modelului de cost a avut deja loc, urmând o perioadă în care atât ANCOM cât și operatorii naționali vor putea transmite observații și propuneri. **Modelul de cost dezvoltat de Comisia Europeană va fi finalizat în luna iunie 2019**.

Dezvoltarea unui nou model de calculație a costurilor presupune schimbarea semnificativă a structurii modelului de cost existent (prin includerea modelării tehnologiei 4G în noul model), activitate care nu poate fi realizată exclusiv pe baza resurselor interne ale ANCOM. În context, pe baza experienței anterioare a Autorității în dezvoltarea modelelor de calculație a costurilor, un termen optimist pentru finalizarea unui nou model de calculație a costurilor serviciilor de terminare la puncte mobile ar fi a doua jumătate a anului 2020, când va intra în vigoare tariful unic la nivel european reglementat conform noului Cod al Comunicațiilor.

În acest context, **ANCOM consideră că nu mai este oportună inițierea dezvoltării unui nou model de calculație a costurilor de terminare a apelurilor la puncte mobile de către ANCOM**, în condițiile în care modelul de cost dezvoltat de Comisie pentru România va putea fi finalizat în luna mai-iunie 2019 și un nou tarif unic de terminare va fi instituit la nivel european începând cu 31 decembrie 2020.

Totodată, pentru perioada până la aplicarea tarifului unic la nivel european, **ANCOM va evalua necesitatea reevaluării nivelului tarifului de terminare la puncte mobile în vigoare (de 0,84 eurocenți/minut)** pe baza rapoartelor OAREC privind evoluția tarifelor de terminare la nivelul statelor membre.

În ceea ce privește considerațiile respondentului privind modul de calcul al tarifului de terminare revizuit, nivelul acestuia, realizarea unui benchmark regional etc. precizăm că acestea nu fac obiectul prezentei consultări publice, care stabilește exclusiv acțiunile care vor fi incluse de ANCOM în planul de acțiuni pentru 2019.

4. Doi respondenți propun o acțiune care să susțină modificarea cadrului legislativ, pentru simplificarea procesului de obținere a autorizațiilor de construire .

Propunerea este argumentată astfel:

Având în vedere dificultățile care sunt întâmpinate în procesul de obținere a autorizațiilor de construire, ANCOM ar trebui să includă în planul de acțiuni pentru anul 2019 o serie de activități de susținere a modificării cadrului legislativ în acest domeniu, care ar putea consta în:

- elaborarea, cu ajutorul operatorilor, a unui document care să includă propunerile motivate de modificare;
- organizarea unor întâlniri cu reprezentanții instituțiilor implicate (MDRAP, MCSI, autorități locale);
- implicarea în procesele de consultare publică a actelor normative în domeniul construcțiilor, cu impact asupra dezvoltării de infrastructură telecom;
- susținerea la nivelul autorităților locale a importanței și beneficiilor serviciilor de broadband.

Opinia ANCOM:

De la bun început este de subliniat că ANCOM a susținut și va susține în continuare crearea unui cadru legal în ceea ce privește autorizarea lucrărilor de construcții care să încurajeze dezvoltarea de rețele de comunicații electronice și a infrastructurii fizice aferente acestora. În acest sens ANCOM formulează, ori de câte ori are ocazia, observații și propuneri, respectiv aduce în atenția decidenților imperativul facilitării dezvoltării de rețele de comunicații electronice, inclusiv din perspectiva autorizării lucrărilor de construcții, invitând, de asemenea, operatorii de comunicații electronice să se implice în aceste demersuri. ANCOM depune eforturi constante în această direcție, nefiind necesară includerea acestora în planul de acțiuni aferente unui anumit an.

În cadrul acțiunii privind „*Contribuția ANCOM la elaborarea normativelor tehnice aprobate prin ordin comun al ministrului Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, al ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și al Președintelui ANCOM*”, Autoritatea intenționează să deruleze o serie de activități menite să faciliteze derularea proceselor administrative aferente construirii rețelelor de comunicații electronice. În acest sens, se vor valorifica toate informațiile și propunerile venite din partea actorilor din piață, cu precădere a operatorilor de rețele de comunicații electronice.

5. Un respondent propune o acțiune privind adoptarea și publicarea unei strategii privind spectrul de frecvențe.

Propunerea este argumentată astfel:

Conform calendarului inclus în foaia de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz, ANCOM ar fi trebuit să publice înainte de încheierea anului 2018 un document de poziție națională privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului disponibil în benzile de frecvențe 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz și 26

GHz pentru sisteme de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă.

Operatorii au nevoie să cunoască din timp informații referitoare la modul de alocare și condițiile de utilizare a spectrului, astfel încât să poată lua o decizie în legătură cu participarea la licitația de spectru programată pentru sfârșitul anului 2019.

Opinia ANCOM:

Acțiunea la care face referire respondentul este cea prevăzută în Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2018, la punctul 21: „*Elaborarea și adoptarea poziției naționale privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz și 26 GHz pentru sisteme de comunicații electronice de bandă largă, inclusiv pentru implementarea sistemelor de generație viitoare (5G)*”.

Proiectul de *Document de poziție privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3800 MHz și 26 GHz pentru sisteme de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă* este în curs de finalizare și consultare internă și urmează a fi pus în consultare publică până la finalul lunii ianuarie.

6. Un respondent propune o acțiune privind adoptarea unei decizii de organizare a procedurii de selecție pentru licitația programată pentru sfârșitul anului 2019, inclusiv a regulilor de desfășurare și a condițiilor de utilizare a frecvențelor, cu termen de finalizare trimestrul I 2019.

Propunerea este argumentată astfel:

Având în vedere importanța spectrului pentru serviciile de comunicații electronice mobile, precum și cuantumul taxelor de licență, participarea la procedura de selecție se bazează pe o analiză detaliată a necesarului de spectru, a bugetului implicat, a condițiilor de utilizare, a regulilor de desfășurare a licitației.

O astfel de analiză, precum și obținerea aprobărilor interne necesită o perioadă de timp îndelungată, motiv pentru care este necesară adoptarea unei decizii de organizare a procedurii de selecție, inclusiv a regulilor de desfășurare și a condițiilor de utilizare, în primul trimestru al anului 2019.

Opinia ANCOM:

Acțiunea de adoptare a deciziei privind organizarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe armonizate pentru sisteme de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă, care va stabili condițiile de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor, inclusiv regulile de desfășurare a procedurii de selecție și condițiile de utilizare a frecvențelor radio, este prevăzută în *Foaia de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz*, publicată pe pagina de internet a ANCOM, și are ca termen limită de finalizare data de 31.07.2019.

Această acțiune se va regăsi și în *Documentul de poziție privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3800 MHz și 26 GHz*, ce urmează a fi publicat de ANCOM.

În ceea ce privește termenul propus de respondent pentru finalizarea acțiunii, respectiv primul trimestru al anului 2019, ANCOM consideră acest termen ca fiind nerezonabil, dată fiind complexitatea întregului proces de pregătire a organizării procedurii de selecție, care presupune finalizarea în prealabil a mai multor acțiuni și parcurgerea unor etape de consultare publică și consolidare a versiunii finale a documentației necesare pentru organizarea procedurii de selecție.

Astfel, pregătirea adoptării deciziei de organizare a procedurii de selecție presupune desfășurarea următoarelor acțiuni:

- revizuirea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe și adoptarea versiunii actualizate;
- măsuri de reorganizare a unor benzi de frecvențe;
- finalizarea încheierii acordurilor bilaterale cu țările vecine privind coordonarea utilizării frecvențelor în benzile care fac obiectul licitației;

- monitorizarea prealabilă a spectrului radio din benzile ce vor fi scoase la licitație și elaborarea raportului privind situația semnalelor radio identificate pe teritoriul României în aceste benzi, provenite de pe teritoriul altor state;
- elaborarea și adoptarea altor acte normative necesare (ex.: stabilirea tarifelor de utilizare a spectrului);
- elaborarea și publicarea proiectului de decizie privind organizarea procedurii de selecție și a proiectului caietului de sarcini ce stabilește condițiile de acordare a drepturilor de utilizare – versiunea inițială;
- consultarea publică a documentației și transmiterea de observații;
- sinteza observațiilor și organizarea Consiliului consultativ;
- adoptarea deciziei privind organizarea procedurii de selecție și consolidarea versiunii finale a caietului de sarcini (stabilirea condițiilor de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor).

Având în vedere importanța resursei limitate de spectru disponibil și a impactului deciziei privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului în benzile de frecvențe vizate asupra rezultatelor procedurii de selecție, ANCOM nu își poate asuma riscul unei pregătiri necorespunzătoare a procedurii de selecție, asociat devansării cu 4 luni a termenului stabilit pentru această acțiune prin *Foaia de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz*.

Prin urmare, Autoritatea va menține termenul stabilit inițial pentru finalizarea acțiunii „*Adoptarea deciziei privind organizarea procedurii de selecție (stabilirea condițiilor de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor) și a altor acte normative necesare*”, respectiv **31 iulie 2019**.

În ceea ce privește propunerea respondentului de a include adoptarea deciziei de organizare a procedurii de selecție, inclusiv a regulilor de desfășurare și a condițiilor de utilizare, ca acțiune distinctă în planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2019, Autoritatea este de acord cu propunerea primită.

În acest sens, ANCOM va reformula acțiunea de la punctul 25 din Planul de acțiuni pentru anul 2019 astfel: „*Adoptarea deciziei privind organizarea procedurii de selecție (stabilirea condițiilor de acordare a drepturilor de utilizare și a regulilor de desfășurare a procedurii de selecție) pentru acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3800 MHz pentru furnizarea de rețele publice și servicii de comunicații electronice de bandă largă și a altor acte normative necesare*”, cu termen de finalizare **31 iulie 2019**

7. Un respondent propune o acțiune pentru adoptarea unei decizii privind reducerea tarifului anual de spectru, în primul trimestru al anului 2019.

Propunerea este argumentată astfel: În conformitate cu *Planul Național de Dezvoltare a Infrastructurii NGN* este necesară o decizie de reducere a tarifului anual de spectru, cu scopul de a încuraja investițiile în implementarea tehnologiei 5G și de a susține atingerea obiectivelor de acoperire incluse în *Strategia 5G* pentru România.

Opinia ANCOM:

ANCOM apreciază ambele observații și menționează faptul că, deși opinia Autorității a fost deja exprimată în *Proiectul de document de poziție privind Strategia ANCOM pentru comunicațiile digitale 2020⁴*, având în vedere recenta consultare a proiectului de *Strategie 5G pentru România⁵* în cuprinsul căruia se stipulează faptul că: „*Progresul tehnologic în modurile în care rețelele mobile utilizează frecvențele radio, precum și noile provocări în perspectiva dezvoltării masive a rețelelor 5G, sunt de natură să recomande o re-gândire a modelelor actuale de tarifare a utilizării spectrului radio într-o abordare pro-competitivă, care ar trebui să conducă decisiv la reducerea acestora*”,

⁴ document supus consultării publice în perioada 18.05.2016-18.06.2016 și disponibil la adresa <http://www.ancom.org.ro/formdata-269-49-294>

⁵ document disponibil pentru consultare la adresa http://www.ancom.org.ro/uploads/forms_files/Strategia_5G_pentru_Romania1542734913.pdf

consideră că, prin adoptarea *Strategiei 5G pentru România* în forma arătată, se pot crea premisele adoptării în cadrul legislativ secundar a unor reglementări care să privească reducerea tarifului de utilizare a spectrului radio.

8. Un respondent propune introducerea în secțiunea Reglementări servicii de comunicații electronice, a unei acțiuni privind analiza pieței serviciilor de distribuție a programelor TV.

Propunerea este argumentată astfel:

Respondentul susține că deține date din care reiese că există un operator care are putere semnificativă pe această piață.

Opinia ANCOM:

În legătură cu piața cu amănuntul a serviciilor de retransmisie/distribuție a programelor audiovizuale, menționăm că în contextul analizei pieței de gros a serviciilor amintite, în anul 2017, au fost avute în vedere și piețele cu amănuntul corespunzătoare, inclusiv piața menționată de respondent. ANCOM a monitorizat în această perioadă evoluția condițiilor concurențiale inclusiv pe piața cu amănuntul a serviciilor de retransmisie, iar datele analizate nu au relevat existența unor probleme concurențiale, de natură să susțină necesitatea intervenției Autorității cu prioritate.

Piața cu amănuntul a serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale, la fel ca și alte piețe cu amănuntul sau de gros din domeniul comunicațiilor electronice (cum ar fi piața serviciilor de telefonie la puncte mobile, piața serviciilor de acces și originare la puncte mobile, piața serviciilor de acces la servicii cu valoare adăugată ori piața serviciilor de terminare a mesajelor SMS), a căror reglementare a fost cerută de alți furnizori de comunicații electronice, nu se regăsește ca atare printre piețele incluse în Recomandarea CE și pe care statele membre trebuie să le analizeze la nivel național pentru a decide dacă se impune luarea unor măsuri de reglementare.

De asemenea, amintim că, din perspectivă ex-ante, există o serie de condiții necesar a fi îndeplinite pentru ca intervenția Autorității pe o anumită piață să fie justificată în condițiile în care piața avută în vedere este diferită de cele incluse în Recomandarea Comisiei Europene [2014/710/EU](#). Astfel, din punct de vedere al dinamicii pieței, trebuie ca piața respectivă să nu prezinte caracteristicile unei piețe care tinde către concurență efectivă în orizontul de timp al analizei; barierele la intrarea pe piață să fie ridicate și netranzitorii (de natură structurală sau legală) la intrarea pe piață; aplicarea în mod exclusiv a legislației concurenței să nu fie suficientă pentru a remedia problemele concurențiale identificate.

În plus, în cazul în care se constată existența unor probleme concurențiale la nivelul unei piețe cu amănuntul, intervenția Autorității trebuie să ia în considerare în primul rând posibilitatea rezolvării acestora prin intermediul unor măsuri de reglementare la nivelul pieței de gros corespunzătoare – piață, care, de altfel, a fost eliminată din Recomandarea CE, în principal pe raționamentul că potențialele probleme concurențiale prezente pe piață pot fi înlăturate prin aplicarea prevederilor existente în legislația concurenței. Astfel, delimitarea pieței/piețelor cu amănuntul corespunzătoare și analizarea situației concurențiale existente la nivelul acestor piețe este doar un prim pas, reglementarea acestora fiind necesară doar în condițiile în care măsurile de la nivelul pieței de gros nu sunt eficiente.

9. Doi respondenți sugerează ANCOM să facă toate demersurile legale necesare pentru contestarea/eliminarea din OUG 114/2018 a măsurilor cu impact asupra sectorului telecom.

Propunerea este argumentată astfel:

OUG 114/2018 conține măsuri referitoare la taxele de licență și la valoarea tarifului de monitorizare. Aceste măsuri încalcă prevederile legale din dreptul intern și din cadrul legislativ al UE, sunt lipsite de o justificare economică și împiedică dezvoltarea serviciilor de comunicații electronice.

Se consideră necesar ca ANCOM să susțină dezvoltarea serviciilor de comunicații electronice, respectarea cadrului legislativ european și nediscriminarea sectorului telecom față de alte sectoare de activitate (a se vedea în acest sens amenda mult mai mare pentru executarea unei lucrări fără autorizație de construire de către un operator telecom – prevăzută la art. 85 din OUG 114/2018 – decât amenda care poate fi aplicată oricărei alte persoane care săvârșește o contravenție similară).

Opinia ANCOM:

La momentul la care Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 era la stadiul de proiect ANCOM a formulat mai multe observații legate de oportunitatea și conformitatea prevederilor propuse cu legislația adoptată la nivelul Uniunii Europene. Cu toate acestea ANCOM nu poate include în planul de acțiuni aferente anului 2019 inițierea unor demersuri legale pentru contestarea sau eliminarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018 relevante pentru domeniul comunicațiilor electronice. ANCOM are, potrivit atribuțiilor care îi sunt conferite de cadrul normativ în vigoare, obligația de a pune în executare prevederile din legislația primară specifică reglementării domeniului comunicațiilor electronice, neavând posibilitatea juridică de a le contesta sau de a iniția proceduri în vederea eliminării acestora.

II. PROPUNERI DE MODIFICARE A TERMENELOR SAU A CONȚINUTULUI UNOR ACȚIUNI DIN PLANUL DE ACȚIUNI ANCOM PENTRU 2019

1. Un respondent propune modificarea termenului de finalizare a acțiunilor privind analiza piețelor 3a și 3b, acțiunile de la punctele 6 și 7 din Planul de acțiuni ANCOM pentru 2019, în primul semestru al anului 2019. De asemenea, un alt respondent consideră că piața de gros a serviciilor de acces în bandă largă nu necesită adoptarea unor măsuri de reglementare. (DRE)

Propunerea este argumentată astfel:

Este necesară finalizarea analizei piețelor 3a și 3b în primul semestru al anului 2019, pentru a sprijini intrarea pe piață a unor noi operatori sau dezvoltarea operatorilor de mici dimensiuni.

Apreciam că piața de gros a serviciilor de acces în bandă largă este o piață concurențială în mod durabil, în care au avut loc investiții majore în ultimii ani, atât în mediul urban, dar mai ales în mediul rural, manifestându-se totodată o puternică competiție între infrastructuri în urma căreia convergența serviciilor fixe și mobile s-a reflectat inclusiv în datele de trafic disponibile la ANCOM, nefiind necesară, în acest context, adoptarea unor măsuri de reglementare, utilizatorii finali beneficiind de servicii de înaltă tehnologie la prețuri corecte.

Opinia ANCOM:

În legătură cu solicitarea devansării termenului de realizare a analizei, precizăm că acesta nu poate fi devansat din motive ce țin de necesitatea parcurgerii unor etape fără de care realizarea analizei de piață nu este posibilă, una dintre cele mai importante fiind culegerea datelor de la furnizori, etapă pentru care este necesară, după cum se știe, o perioadă considerabilă de timp, cu atât mai mult în cazul piețelor 3a și 3b. De asemenea, trebuie ținut cont de faptul că sunt în derulare și alte activități a căror programare era stabilită înainte, astfel încât alocarea resurselor disponibile a fost făcută în acest sens.

Menționăm, de asemenea, că realizarea analizelor de piață pentru piețele listate în Recomandarea Comisiei Europene 2014/710/EU este obligatorie pentru autoritatea de reglementare. În ceea ce privește necesitatea adoptării unor măsuri de reglementare pe piața de gros a serviciilor de acces în bandă largă, Autoritatea va decide, în funcție de problemele concurențiale identificate, impunerea a cel puțin uneia dintre obligațiile prevăzute la art. 106-110 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, numai în cazul în care, din analiza situației concurențiale de pe respectiva piață relevantă, ar rezulta că un furnizor are putere semnificativă.

2. Un respondent propune modificarea acțiunii nr.3- Analiza în vederea aprobării condițiilor tehnice și economice privind accesul la proiecte de infrastructură, în măsura în care apar solicitări în baza Legii nr. 159/2016 (Primăria Sibiu), astfel încât să cuprindă reglementarea proiectelor de infrastructură subterană din orice unitate administrativ-teritorială care participă la proiecte aflate sub incidența art.25, alin. 2 din Legea nr. 159/2016.

Propunerea este argumentată astfel:

Pe lângă Primăria Sibiu, se precizează că ar trebui avute în vedere și proiectele de infrastructură subterană din Cluj Napoca și Constanța.

Opinia ANCOM:

Conform art. 25 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, "*condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul la infrastructură al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice în cazul prevăzut la alin. (1), precum și orice modificare sau completare a acestora, se supun aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM*", iar conform art. 25 alin (4) din aceeași lege, "*în vederea aplicării dispozițiilor alin. (2), autoritățile administrației publice centrale ori locale care participă, sprijină sau finanțează, total sau parțial, realizarea unor proiecte de infrastructură fizică destinate instalării de rețele publice de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată au obligația de a transmite ANCOM, pe lângă documentul care conține propunerile privind condițiile tehnice și economice de acces, și documentația care fundamentează proiectul de infrastructură fizică.*"

Având în vedere resursele umane de care dispune și faptul că Primăria Municipiului Sibiu a transmis o solicitare de aprobare a condițiilor tehnice și economice de acces la infrastructura subterană, ANCOM a introdus în Planul de acțiuni pentru anul 2019 această activitate. Orice nouă solicitare de aprobare a condițiilor tehnice și economice de acces la infrastructura fizică destinată instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată, realizată cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice, va fi tratată de ANCOM conform dispozițiilor legale.

Reamintim că actele administrative prin care se stabilesc orice fel de condiții de operare a infrastructurilor fizice care fac obiectul proiectelor de acest gen produc efecte juridice în ceea ce privește condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, numai după emiterea aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM.

3. Un respondent propune pentru acțiunea nr. 2 - Contribuția ANCOM la elaborarea normativelor tehnice aprobate prin ordin comun al ministrului Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, al ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și al Președintelui ANCOM, că este necesar ca aceste normative să fie aprobate până cel târziu la sfârșitul trimestrului II 2019.

Propunerea este argumentată astfel:

Elaborarea normativelor tehnice privind proiectarea și realizarea infrastructurilor fizice și a rețelilor de comunicații electronice, precum și realizarea construcțiilor pe care se amplasează acestea vor înlesni construirea de noi rețele de comunicații electronice.

Opinia ANCOM:

Privitor la implementarea cerințelor Legii 159/2016 referitoare la normativele tehnice privind proiectarea și realizarea infrastructurilor fizice și a rețelilor de comunicații electronice, ANCOM a început încă de la finele anului 2016 demersuri pentru implementarea obligațiilor legale. Astfel, au avut loc consultări cu operatorii și s-a discutat pe marginea formatului de colaborare la nivel instituțional, desprinzându-se necesitatea contractării unor servicii de consultanță tehnică de specialitate.

Având în vedere implicațiile auditului Curții de conturi realizat în anul 2017 cu privire la angajarea unor servicii de consultanță, activitățile pe acest subiect au fost stopate. Până la clarificarea acestei situații, acțiunea propusă în Planul de acțiuni pe anul 2019 are ca scop identificarea și efectuarea demersurilor și activităților ce pot fi desfășurate în lipsa unui suport dat de contractarea unor servicii de consultanță.

În aceste condiții, însăși evaluarea unui termen de finalizare a acțiunii devine problematică, devansarea acestuia cu două trimestre, pentru trimestrul II 2019, fiind susținută exclusiv de necesitățile de implementare cât mai grabnică, venite din partea pieței comunicațiilor electronice. La o analiză realistă privind posibilitățile de atingere a acestei ținte, aceasta nu se poate susține.

Prin urmare, deși înțelegem necesitățile venite din partea pieței, suntem nevoiți să menținem data de finalizare estimată inițial.

4. Un respondent propune ANCOM ca pentru acțiunea nr. 24 – “Desfășurarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în sistem digital terestru de radiodifuziune TDAB +”, fundamentarea acțiunii să fie făcută și pe “Strategia privind implementarea radiodifuziunii terestre digitale sonore și a serviciilor multimedia asociate, la nivel național” a Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale.

Propunerea este argumentată astfel:

ANCOM trebuie să demareze procesul de desfășurare a procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în sistem digital terestru de radiodifuziune TDAB+, numai după aprobarea și promovarea de către Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale a unei strategii cu privire la introducerea radiodifuziunii digitale terestre în România.

Opinia ANCOM:

Având în vedere că actul legislativ care urma să aprobe strategia la care face referire respondentul este în faza de proiect încă din septembrie 2018, ANCOM propune ca la fundamentarea acțiunii să fie trecută sintagma „toate actele legislative referitoare la acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor în sistem digital terestru de radiodifuziune”. De altfel, prin adresa nr. SC-DJ-30723/21.09.2018, ANCOM a transmis MCSI observații asupra acestui document, evidențiind unele neconcordanțe ale acestuia cu cadrul legal actual, precum și impactul negativ al unor măsuri propuse asupra pieței serviciilor de radiodifuziune și populației, menționând totodată și întârzierile asupra momentului acordării licențelor și, implicit, al implementării primelor emițătoare de T-DAB+ în România.

5. Un respondent propune ca acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio să aibă loc cât mai devreme în anul 2019 și propune ca ANCOM să organizeze două proceduri pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio, una pentru benzile de 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz și 3400-3600 MHz iar alta pentru benzile de 700 MHz și 26 GHz.

În cazul în care ANCOM va decide să organizeze o singură procedură de selecție pentru toate benzile de frecvențe, se solicită devansarea termenelor pentru acțiunilor nr. 25 – „Organizarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz pentru furnizarea de rețele publice și servicii de comunicații electronice de bandă largă”, și nr. 26 – „Desfășurarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în benzile de frecvențe vizate pentru furnizarea de rețele publice și servicii de comunicații electronice de bandă largă”, pentru trimestrul II 2019, respectiv trimestrul III 2019.

Propunerea este argumentată astfel:

În afara contextului distructiv generat de OUG 114/2018, se consideră necesar ca procedura de selecție pentru acordare drepturilor de utilizare a frecvențelor radio să se desfășoare cât mai devreme în anul 2019, pentru a permite operatorilor să țină pasul cu nevoile de trafic în creștere accelerată ale utilizatorilor și/sau să dezvolte rețele 5G începând cu anul 2020, ținând cont de următoarele acțiuni necesare pentru asigurarea și implementarea cu succes a tehnologiei 5G în România:

- Pentru îndeplinirea obiectivului strategic privind lansarea rapidă a serviciilor 5G – în anul 2020 – respondentul este de părere că ANCOM ar trebui să acorde licențele pentru benzile de frecvențe de 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz și 3400-3600 MHz, benzi care sunt viabile comercial, cât mai repede în anul 2019 și să organizeze o licitație separată pentru benzile de 700 MHz și 26 GHz.

- Respondentul consideră că este vital ca ANCOM să asigure viabilitatea comercială a spectrului radio pentru rețele de comunicații mobile/fixe (MFCN) în banda de 700 MHz, înainte de organizarea unei licitații pentru acordarea drepturilor de utilizare în această bandă de frecvențe. În opinia respondentului, este absolut necesar ca ANCOM să asigure eliberarea benzii de 700 MHz de către televiziunea digitală terestră din toate țările vecine (prin încheierea de acorduri bilaterale) în vederea evitării interferențelor prejudiciabile în rețelele MFCN de pe teritoriul României.

- Respondentul apreciază că, deși ANCOM s-a angajat să finalizeze acordurile de coordonare referitoare la televiziunea digitală terestră cu Ucraina și Republica Moldova până la data de 30 iunie 2019, implementarea acestor acorduri va dura o perioadă mai lungă, posibil chiar câțiva ani, timp în care există un grad foarte mare de certitudine că vor exista interferențe prejudiciabile în rețelele MFCN de pe teritoriul României în banda de 700 MHz. Respondentul afirmă că, mai mult, în regiunea Dobrogea apar deja interferențe în banda de 700 MHz, care provin din regiunea Crimeea (în special în timpul verii), regiune pentru care încheierea unui acord pare și mai dificil de realizat.

În concluzie, respondentul reiterează propunerea ca ANCOM să organizeze două proceduri pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio: una pentru benzile de frecvențe de 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz și 3400 – 3600 MHz, pentru care licențele să fie acordate cât mai devreme în anul 2019, și o alta pentru benzile de 700 MHz și 26 GHz, frecvențe care sunt mai puțin viabile economic.

Respondentul solicită ca, în situația în care, în pofida argumentelor aduse, ANCOM va decide să organizeze o singură procedură de selecție pentru toate benzile de frecvențe, termenele pentru acțiunile de la pct. 25 – *„Organizarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz pentru furnizarea de rețele publice și servicii de comunicații electronice de bandă largă”* și pct. 26 – *„Desfășurarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în benzile vizate pentru furnizarea de rețele publice și servicii de comunicații electronice de bandă largă”* din proiectul Planului de acțiuni pentru anul 2019 să fie devansate pentru trimestrul II și respectiv trimestrul III.

Opinia ANCOM:

Cu privire la propunerea primită de a organiza două proceduri de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de frecvențe vizate, una pentru benzile de frecvențe de 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz și 3400-3600 MHz, cât mai devreme în anul 2019, și o alta separată pentru benzile de 700 MHz și 26 GHz, ANCOM reiterează argumentele prezentate atât în cuprinsul *Foii de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz*, cât și al documentului *„Sinteza observațiilor la Foaia de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz”*, privind necesitatea punerii la dispoziție, în timp util, a resurselor de spectru adecvate și suficiente pentru susținerea dezvoltării serviciilor de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă și pentru introducerea timpurie a serviciilor 5G, începând din 2020.

Accesul la resursele de spectru adecvate reprezintă un element vital pentru succesul comercial viitor al operatorilor existenți și al potențialilor nou intrați în sectorul comunicațiilor mobile, care se va reflecta în competitivitatea viitoare a pieței de comunicații mobile.

Cerințele de spectru radio identificate la nivelul industriei și al organismelor internaționale și europene de reglementare pentru susținerea dezvoltării tehnologiilor 5G reprezintă o combinație de benzi de frecvențe din spectrul sub 1 GHz, între 1 și 6 GHz și peste 6 GHz, ce au caracteristici diferite, care oferă avantaje diferite pentru a răspunde cerințelor versatile ale diverselor aplicații 5G.

La nivel european, au fost identificate ca benzi prioritare pentru introducerea timpurie a sistemelor de comunicații mobile de generația a 5-a în Uniune următoarele benzi de frecvențe: banda de 700 MHz (694-790 MHz), banda 3400-3800 MHz și banda de 26 GHz (24,25-27,5 GHz).

Banda de 700 MHz este considerată o bandă importantă, întrucât este adecvată pentru asigurarea unei acoperiri eficiente pe arii extinse, precum și a unei acoperiri îmbunătățite în interiorul clădirilor, datorită propagării undelor radio pe distanțe mai mari și a penetrării mai bune în interiorul clădirilor față de cele din benzile de frecvențe mai înalte.

Banda 3400-3800 MHz este considerată o bandă primară adecvată pentru introducerea serviciilor 5G înainte de 2020, întrucât oferă largimi de bandă relativ mari și un bun compromis

între acoperire și capacitate.

Banda de 26 GHz este considerată bandă *pionier* pentru armonizarea timpurie pentru 5G în Europa, până în 2020, întrucât oferă peste 3 GHz de spectru continuu și permite furnizarea de rețele dense de mare capacitate pe distanțe scurte și de aplicații și servicii 5G revoluționare, ce presupun viteze de transfer de date foarte mari, capacitate crescută și latență foarte mică. Banda de 26 GHz este adecvată pentru dezvoltarea celulelor de mici dimensiuni și furnizarea serviciilor 5G în zonele dens urbane.

Acordarea simultană a spectrului atât în benzi de frecvențe sub 1 GHz (700 MHz, 800 MHz), cât și peste 1 GHz (1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3800 MHz), printr-o procedură combinată, reprezintă o oportunitate pentru obținerea unor pachete de spectru combinate, adecvate pentru a asigura disponibilitatea serviciilor de comunicații mobile de bandă largă la nivel național, atât în zonele urbane mai dens populate și mai atractive din punct de vedere comercial cât și în zonele urbane mai puțin populate sau în cele rurale, spre beneficiul cetățenilor și consumatorilor din România.

În ceea ce privește banda de 700 MHz, în conformitate cu prevederile Deciziei Parlamentului European și a Consiliului (UE) 2017/899, statele membre au obligația de a permite utilizarea benzii de 700 MHz de către sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă în conformitate cu condițiile tehnice armonizate, până la data de 30 iunie 2020. Termenul menționat poate fi extins cu o perioadă de până la doi ani, din motive bine întemeiate, printre care se numără și chestiunile nesoluționate legate de coordonarea transfrontalieră.

ANCOM și-a asumat prin „*Foia de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz*” punerea la dispoziție a benzii de 700 MHz pentru rețele MFCN, prin intermediul unei proceduri de selecție competitive pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în această bandă, care va asigura posibilitatea utilizării benzii de frecvențe pentru rețele MFCN neutre tehnologic începând din 30 iunie 2020.

Prin același document, ANCOM și-a asumat de asemenea finalizarea încheierii cu toate țările vecine a acordurilor de coordonare referitoare la televiziunea digitală terestră, până la data de 30 iunie 2019, astfel încât banda de 700 MHz să poată fi utilizată pe teritoriul României fără interferențe prejudiciabile în rețelele MFCN.

Din considerentele prezentate, pentru îndeplinirea obiectivelor ANCOM, care decurg din obligațiile României în calitate de stat membru al Uniunii Europene, privind punerea la dispoziție, în timp util, a resurselor de spectru adecvate pentru susținerea introducerii timpurii a tehnologiilor 5G, ANCOM își menține decizia de a acorda drepturile de utilizare a frecvențelor pentru spectrul disponibil în benzile de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz și 3400-3600 MHz în cadrul unei singure proceduri de selecție competitive, ce va fi organizată în cursul anului 2019 și care va permite obținerea de către operatori a unor portofolii de spectru corespunzătoare pentru furnizarea de servicii de date de calitate ridicată, la nivel național, inclusiv prin intermediul tehnologiei 5G, începând din 2020.

Argumentele în susținerea acestei decizii vor fi dezvoltate în *Documentul de poziție al ANCOM privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz și 26 GHz pentru sisteme de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă*, ce urmează a fi pus în consultare publică (a se vedea în acest sens și punctul 5 din cap. I al acestui document).

În ceea ce privește banda 24,25 – 27,5 GHz (banda de 26 GHz), Autoritatea menționează că o lectură atentă a formulării acțiunilor 25 și 26 din proiectul Planului de acțiuni pe anul 2019, care a făcut obiectul acestei consultări publice, demonstrează fără echivoc că ANCOM a ajuns deja, în mod independent de opinia exprimată de respondent, la concluzia că nu este oportun ca banda de 26 GHz să fie supusă procedurii de selecție în anul 2019, împreună cu celelalte benzi de frecvențe care fac obiectul documentului de poziție mai sus menționat.

ANCOM și-a cristalizat acest punct de vedere în cursul anului trecut, în cadrul procesului de analiză și reflecție generat de elaborarea respectivului document de poziție.

Astfel, desfășurarea procedurii de selecție pentru acordarea de drepturi de utilizare în banda de 26 GHz va avea loc în cursul anului 2020. Poziția adoptată de ANCOM în acest sens și argumentele în sprijinul acesteia vor fi detaliate în documentul de poziție amintit mai sus (care urmează a fi transmis spre consultare publică în perioada următoare).

Referitor la propunerea de a devansa termenele pentru acțiunile de la punctele 25 și 26 din Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2019, pentru trimestrul II și respectiv trimestrul III, ANCOM își menține poziția privind acțiunile și termenele de finalizare corespunzătoare, asumate prin *Foaia de parcurs națională privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz*, respectiv **31 iulie 2019** pentru acțiunea „*Adoptarea deciziei privind organizarea procedurii de selecție (stabilirea condițiilor de acordare a drepturilor de utilizare) și a altor acte normative*” și **15 decembrie 2019** pentru acțiunea „*Desfășurarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în benzile vizate pentru furnizarea de rețele publice și servicii de comunicații electronice de bandă largă*”.

6. Un respondent propune extinderea acțiunii de la punctul 30 “Campanie de informare a utilizatorilor cu privire la echipamentele neconforme care afectează utilizarea în condițiile din licențe a spectrului de frecvențe radio”, astfel încât campania de informare să vizeze și echipamentele de tip repetoare/amplificatoare.

Propunerea este argumentată astfel:

Campania de informare ar trebui să vizeze și echipamentele de tip repetoare/amplificatoare comercializate de alte persoane decât operatorii telecom și care se pot utiliza doar cu acordul operatorilor telecom sau numai după obținerea unei licențe de utilizare a spectrului radio.

Opinia ANCOM:

ANCOM a realizat deja materialele necesare pentru derularea unei campanii informare a utilizatorilor cu privire la echipamentele neconforme care afectează utilizarea în condițiile din licențe a spectrului de frecvențe radio și își propune ca în anul 2019 să difuzeze aceste materiale la TV și pe internet. În aceste condiții, campania nu poate fi extinsă în acest moment pentru a include și echipamentele de tip repetoare/amplificatoare, procedura de achiziție publică a serviciilor de difuzare fiind în derulare. Autoritatea va face însă demersuri pentru informarea publicului cu privire la condițiile de utilizare și a acestui tip de echipamente.